

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 1/2, 6 luni 3 1/2, 3 luni 1 1/2. 75 cr.
Pentru marele pe an 8, 6 luni 4, 3 luni 2 1/2.
Pentru strălitate pe an 12, 6 luni 6, 3 luni 3 1/2.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrația tipografică arhidieceană Sibiu, strada Măiestrilor 47.

Correspondențele sînt a se adresa la:

Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măiestrilor Nr. 37.

Epistolele referențe se trimit: — Articuliile nepolitice și se însoțesc.

INSETURILE:

Pentru odată 17 cr., — de două ori 17 cr., — de trei ori 15 cr., rîndul cu literă galbenă — și tîndura de 10 cr., pentru a se cere publicare.

Prenumerățiune nouă

la

„Telegraful român”,

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe trimestrul următoriu, respective pe semestrul Iuliu-Septembrie al anului 1881, cu prețul cel mai moderat, care se poate vedea în fruntea foiei.

Daniile de prenumerațiune se trimit mai cu încredere pe lângă asigunațiunile postale (Posta telegrafică — Post-Anweisung). Numele prenumerațiunii, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al poștei ultime să fie scrise bine, ca să se poată ceti.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfîrșește cu ultima Iunie 1881, ași înnoi din vreme abonamentul, pentru ca să nu fie epeditura slită a sista, sau a întârziia cu epeditura foiei*.

Editura „Telegrafului Român” în Sibiu.

* O înțelegere s'ar face în epistolele sau în foie prin litera unui flagli de adresa abonamentului sfînit.

Sibiu, 27 Iunie.

Au trecut alegerile la dieta cu toate a le lor. Numai în diariștică se mai aud resunetele în acorduri și discordii, după cum sînt dispozițiunile acelor ce pun mîna pe registrele organului partidei căror aparțin. În puține zile însă și aceste vor decesa pentru a face loc liniștii, sau, ceea ce este mai firesc pe lumea noastră, pentru a face loc altor lucruri.

A trecut alegorii cu toate ale lor. Nu le mai putem strica, nu le mai putem folosi. Sînt cum sînt.

Deci credem că acum putem să ne deschidem și noi gîslul, putem și noi să dîcem un cuvînt, fără să ni se facă vre-o împănare din vre-o parte, că am paralizat binele, sau și nu bu-

nele intențiuni ale ori cărei partid din cîte au fost îngăgiate în lupta electorală.

De mortuis nil nisi bene, dîceau bătrîni. Noi pentru aceea nu ne vom ocupa mult cu alegerile, pentru că neam teamă că nu vor puti odihni în sînul trecutului, căruim acum aparțin, ci pentru că l'a scris din destul, pentru a li se cunoasca caracterul ce l'au avut în trecutul lor cel scurt dela 24 Iunie pînă inclusive la 3 Iulie n. din anul acesta.

Guvernul, după cum se vede mai cu samă din corespondența dela Beiuș, a pus tot în mișcare ca să se reese și ca să trîntăsească ca nu l'a plăcut. În unele părți nu l'a sușcit, în altele însă l'a sușcit, și ceea ce ne doare, l'a sușcit în cercuri, de unde cu patrioți, (dacă o pîrmas și a celor ce nu joacă după flucetura guvernului a fi patrioți) așteptam să iese bărbăți, prin mijlocirea căror să putem ajunge la o înțelegere și să nu ne mai frîmîntăm împingîndu-ne și respingîndu-ne în momente, cînd tunc violențele lui se ad deia în Albania și viitorul începe a sufla în Bohemia.

A sușcit guvernului a țîn departe de porțile areopagului țerei, pe un George Ioanovic, pe un Mihail, pe un Babeș, pe un Cosma, și pe alții, cari, ce o drept, nu se înțeleg de faptul de a fi înzestrați cu patenta liberalismului, cînd înțeleg guvernul, dar cari de sigur facien servii cu mult mai bune patriei decît unii, cari, onoare excepțiunilor! sînt „aleși” în locul lor.

Și cu toate acestea, afară de căderea bărbăților noștri, care e rezultatul tuturor sforțării guvernului? Nu noi, ci diarele înguresci face socotela că din 448 deputați numai 225 sînt guvernamental; 66 opozițiune moderată, 12 fără partid, 15 naționali, 90 independenți și 35 cornoși. Nu noi, ci diare a căror importanță nu poate fi trasă la îndoială, calculată și cu cifrele și

cu fluctuațiunile parlamentare, dan guvernului în cazul cel mai favorabil 18 voturi majoritate. Nu noi, ci alte diare care nu pot fi susțicate că sînt sedose de pasiuni, susțin că alegerile dela 1878 au dat guvernului și capacitați respectabile, pe cînd acum printre știrile guvernamentaliilor sînt multii de așei ce fug de creditori sau de procurorul de stat spre a se scuti sub aripile guvernului.

Poate că dintr'esele vor mai fi și esșerțușii.

Cînd însă prin descrierea alegerilor trecute și prin așteptările lor li se dau astfel de testimonii din partea diarelor cu renume european, noi provincialii, cari nu trăgem în cumpînă cu vocea noastră, ne luăm de gînd și și fără de a face alegorii recunșimșii proprie, ne întrebăm: ce se va alege din parlamentar viitoriu?

Scin din sesiunile priodului ispirat de căte ori n'a scăpat guvernul cu majoritați ca prin urechile acului.

Acum însă cînd recunșe fi guvernamental de calibru greu, cum este un „Pester Lloyd”, că popularitatea independenților creșce, cînd același organ mărturisese, că capacitate polițitice este în opozițiune, nu se poate întempla, ca mulți dintre așa numiți mamuloși cînd vor vedea pozițiunea guvernului cîtîndu-și nu cu căldură să alege în partea, unde vor crede (asemenea oameni n'au convingeri) că se vor adăposti în viitoriu?

Restraint guvernul pre calea logice acesteia parlamentare, s'ar face el însuși culpabil de resturnarea dualismului, prin ce prea lesne s'ar puti provoca sdrobirea celor două grîmbe de națiuni, „avitate una alta”, între petrole colosale de moară ale slavismului și germanismului.

A greșit guvernul a cu șovinismul a alungat naționalitățile dela sine, a greșit că a depărtat capacitate, șovinismul oameni, cari nu meriță, și în fine a greșit cînd a alegerile din urmă a dat reșoia asupra candidaților na-

ționalității noastre din simpla cauză, că nu erau guvernamental, a greșit cînd și a zădărnicit sau a paralizat înțelegerea mult dorită din partea Românilor, care după împregiurări i puti fi favorabilă și-l puti scapa de perpleșități.

Diem a zădărnicit sau paralizat și o dîcem cu părere de reu, căci ori cîta buvoință ni ar promite, acum că va avîi mai arie, omul este odată așa făcut, — faptele sînt mai puternice decît vorbele.

Viitorul nu va fi departe, cînd ne va clarifica în privința tuturor afacerilor, ce stan în legătură cu cestiune, despre care nu fost vorba în aceste știri.

Revista polițică.

Sibiu, la 27 Iunie.

Done urmări momentose au avut conflictele din Praga. Una este, că A. S. L. principele de coroană Rudolf se va strămuta dela Praga, luînd o comandă în Ungaria; alta, că M. S. a denumit pe L. M. G. cavalier de Kraus a condus pe al Lochințiu din Praga. Foile din Viena au și început a „simți” ce are să fie după ce nondumitul se va așea în postul șce. Cav. de Kraus este signalul unor mesuri energice contra Cechilor și a Germanilor. Cumeă cav. de Kraus va avîi unde și „proba energia, prea erdem, de oare ce folie ce ni au scos ieri dela Viena spun lucruri, care dovedesc, că spirituale în Praga și acum sînt tot așa agitate și întăritate, ca și cu vre-o căleșă dîle mai naiste. Germanii a-decă erd adunați în grădina casinei lor. Acolo era și muzica militară pentru delectarea membrilor.

Unii dintre acestia au cerut ca muzica să cînte „Das deutsche Lied.” Reflectînd muzica militară, că are ordin să nu cînte arie de aceste, a trebuit să se dîcă și să fie înlocuită de reunineea de cîntări, care a cescută „Das deutsche Lied” în mijlocul ce-

FOIȚĂ.

Revista științifică.

Fotometria fotografică și aplicațiunile sale în studiile de astronomie. — Propagațiunea sunetului în aer după experiențele lui Tyndall. — Resistența insectelor în timpul zborului — Oprea importului cărții și alor preparate alimentare făcute cu carne de porc.

— De căi-via am aplicațiunile științifice ale fotografiei au devenit atât de importante, mai cu seamă în ramura astronomiei, în căt astăzi în vînturi este ca d. J. Janssen lucrăse a introduce în această preioasă artă metodele rigoroase ale științei, pentru ca fotografia să ajungă nu numai să înregistreze fenomenele luminoase, dar totodată să înfățișeze și mîsură precisă, cu alte cuvinte de a se crea o fotografie fotometrică.

D. Janssen ia mai înainte ca beaș a mîsurii acțiunii luminii gradul de opacitate al depositului metalic, ce ea provoacă pe place (în procederii ac-

tuale), și pentru a dobîndi această mîsură, învîțatul francez a inventat un instrument, care dă raporturile între intensitatea acțiunii radiațiilor și opacitatea depositului. Autorul numește instrumentul acesta fotometru fotografic.

Oricine înțeleg importanța introducerii mesurii în fenomenele fotografice.

Ca exemplu de aplicațiune a inventiunilor sale d. Janssen citează cîte dîntîru rezultate ale unui studiu înțîn asupra puterii radiatoare comparate ale soarelui și ale stelelor; subiect care a ocupat pe cei mai înștrai astronomi.

D. Tyndall, unul dintre cei mai înștrai fizici de astăzi, a întreprins de căi-via am, după cererea comitetului englez înștrîcînt cu direcțiunea semnalelor de țermuri, o serie de experiențe ca să determinez eficacitatea semnalelor acustice destinate a prevesti pe marinarii în vecinătatea țermurilor. Rezultatul lucrărilor din Tyndall este înșsmat atât din pun-

ctul de vedere al științei, căt și al aplicațiunii.

După cum am dîs, d. Tyndal trebuie să determine limita de acțiune a diferitelor tipuri de semnale acustice întrebuințate pe țermuri Oceanului, cu alte cuvinte să determinez distanța, la care se poate auzi sunetul acestor semnale dela cătra acia, cari se află pe mare în împregiurările celor mai defavorabile. D. Tyndal a descoperit mai multe erori în opiniunile admise pînă astăzi asupra acestui subiect. Așa, spre exemplu, se admite, că sunetul se transmite într-o țif frumoasă, pe un timp senin și cu o atmosferă cu totul transparentă, cu mai multă înlesnire de căt, cînd nu este senin, oricît este ceașă, și mai cu seamă pe timp de ploie, de ninsoare sau de grîndină. După învîțatul englez aceasta nu este în tot-deoana esact; e a dovedit, că sunetul semnalelor, ce studia, era căte o dată interceptat subit chiar pe un timp frumos și în lipsa de ori ce obstacol aparent, care ar fi putut explica un fenomen atât de singular. Din potrivă tocmai pe timp

de ceașă s'ar auzit mai bine sunetul unor semnale. Trebuie adus, că cauzele, cari oprec sau favorizează propagațiunea sunetului în aer sînt cu totul variabile, și că, trecerea unui nor sau acțiunea unei rașe a soarelui este de ajuns, pentru a modifica transparenta acțiunii a atmosferei. Faptele altă de surprînzătoare au fost explicate de d. Tyndal într'un mod teoretic.

Însinse de a comunica explicațiunea teoretică vom citia aci o experiență foarte interesantă. Într-o țif lungă era întunecos și ceșos și cu toate aceste sunetul semnalelor se transmitea pînă la limita lor de acțiune. A doua țif din contră, timpul era luminos, soarele pripa, atmosfera era lîncisită și transparentă; cu toate aceste sunetul se transmitea foarte defectuos, și detonațiunea tunului, care se auzia în ziua precedentă la 20 de kilometri, nu se mai auzia a doua țif nici la 3 kilometri.

D. Tyndal atribuieșce un fenomen atât de stranin în aparență lipsit de omogenitate a atmosferei, resul-

